

jakom četrtega učiteljskega tečaja, ki so potrjeni k vojakom in ki so že vstopili ali imajo vstopiti v aktivno službo, se dovoljuje iste olajšave, vkolikor to dovoljuje njih bodoči poklic.

Kranjske vesti.

—r— **Vpokojeni deželni šolski nadzornik**, dvorni svetnik gospod Fran Hubad, doma iz Podvodja v Vodcah, je deloval na šolskem polju od leta 1875. Služboval je najprej v Ptuj, potem v Gradcu od leta 1892., do leta 1894. pa v naučnem ministru na Dunaju, odkoder je prišel kot učiteljski ravnatelj v Ljubljano. Leta 1901. je bil imenovan za deželnega šolskega nadzornika na Kranjskem, v kateri lastnosti je z velikim uspehom deloval do tega meseca. Leta 1908. je bil odlikovan z redom železne krone, leta 1912. pa je dobil značaj dvornega svetnika. Na pisateljskem polju si je dvorni svetnik Hubad pridobil posebno zaslug s preuredbo Janežičevega slovarja, napisal je tudi Družbi sv. Cirila in Metoda nekaj patriotskih knjig za slovensko mladino. Sedaj je predsednik Glasbene Matice. — Gospod dvorni svetnik Hubad je ohranil v vsej svoji dolgi službeni dobi čist značaj in iskreno narodno čuvstvanje, posebno sta ga vedno odlikovali prijaznost in pravico ljubnost. Želimo zaslužnemu možu, naj dolgo let uživa pokoj ter naj svoje krepke sile posveča še nadalje v blaginjo ljubljenu narodu!

—r— **Dar. Društvo »Mladika«** so poslali na korist ranjencem: šolsko vodstvo na Paki 4 zaboje sadja, tovariš Poljanec, učitelj v St. Jerneju na Dolenskem, 5 vreč suhega in 2 zaboja svežega sadja, tovariš Anton Kosovel, nadučitelj v Tomaju, zaboja sadja.

—r— **C. kr. višji realki v Ljubljani** je pridelen gimn. učitelj v Kočevju, dr. Oton Lax, ker je bil vpokojen profesor Jožef Wentzel.

—r— **Iz srednješolske službe.** Za suplente na realki v Idriji sta imenovana Josip Kremenšek in Ljudevit Mlakar. Dež. šolski svet je potrdil kot suplente na I. državni gimnaziji: Fr. Bradača, Iv. Dolenca, Fr. Kobala, Pavla Lokovška, Andr. Prebila, Ernesta Tomca, Martina Volavška in Fr. Vrhovnika.

—r— **Razpisanih je 18 ustanov Knaflija** po 600 kron letno za kranjske visokosolce na Dunaju.

—r— **Učiteljske draginjske doklade.** Listi poročajo (»Slovenski Narod«, »Potopnik«), da je predlog deželnega odbornika dr. Karla Trilerja, naj bi se 25% draginjska doklada glede na težke čase priznala vsem učiteljem in učiteljicam brez izjeme, na zadnji seji deželnega odbora kranjskega propadel. Istotako je ostal v manjšini predlog istega predlagalca, naj bi se 50% stanarinska doklada, ki so je deželni le nekateri oženjeni ljubljanski učitelji, priznala tudi doslej prezrtim.

—r— **Za »Rdeči križ«** je nabrala v Ljubljani učiteljica Avgusta Mattanovičeva več blaga. Med drugim so tudi darovale: ravnateljica M. Maroutova rjuhe in 1 par nakolnic, učiteljica dr. Žerjavova 3 rjuhe, učiteljica dekliska osemrazrednice pri sv. Jakobu 2 kg 53 dkg volne in 15 pletilk.

—r— **Za zastopnika deželnega odbora v okrajnem šolskem svetu za Ljubljansko okolico** je imenovan namesto umrlega posl. Košaka župan v Mostah Josip Oražem, za namestnika pa župan v Vel. Laščah Fran Drobnič.

—r— **Ljudska knjižnica** Narodne čitalnice v Kranju je odprta vsako sredo od pol 8. do pol 9. zvečer in vsako nedeljo od 11. do 12. opoldan. Knjige se izposojujejo članom čitalnice brezplačno, nečlanom pa proti pristojbini 60 vin. polletno.

—r— **Priznanje in pohvalo** za uspešno in požrtvovalno delovanje je izrekel naučni minister ob umirovljenju gospodu dvornemu svetniku in deželnemu nadzorniku Francu Hubadu.

—r— **Licejke vrlim vojakom 17. pešpolka.** Učenke licejske ljudske šole (poprej Mladika) v Ljubljani so pod vodstvom svojih učiteljic naredile in poslale vrlim vojakom 17. pešpolka: 100 parov volnenih nogavic, 136 parov volnenih zapetnikov, 62 čepic, 16 pasov, 9 parov kolentic in 4 volnene jopice. — Ravnateljstvo te šole je prejelo od c. kr. podpolkovnika Kneisla, poveljnika nadomestnega bataljona pešpolka št. 17., najsrčnejšo zahvalo za darovana zimska branila, združeno z iskrenimi pozdravi in s prošnjo, da se to izvoli sporočiti gđnam. učiteljicam, vrlim učenkam in njih cenjenim staršem.

—r— **Iz šolske službe.** Namesto na dopustu se nahajajoče učiteljice J. Zemljane je nastavljeni na Viču kot suplentinja Julijana Toplikarjeva. — K brezplačni šolski praksi so pripuščene: Albina Malovašičeva na Vrhniki, Ervina Popasova v Virčini vasi, M. Puncuh v Vrhpolju, Jožefina Blumarjeva v St. Vidu pri Vipavi. — Katehet na šoli mestnega »Schulvereina«

v Ljubljani je postal pater Rafael Grobljar. — Za kraje, vsolane v ekskurendno šolo Kostel, se ustanovi za čas potrebe ekspozitura na ljudski šoli v Banjaloki s stališčem v Kostelu in se v to svrhu nastavi še ena provizor. učna oseba. Izstopili so iz službe: katehet Ign. Nadrah s priv. učiteljskega pri urušinkah v Škofjiloki, ker je bil imenovan kanonikom, ter pom. učiteljica S. Marija Šolar in vstopila namesto njuju za kateheta Karel Čerin in učiteljica S. Klementina Drole; Frida Ranzinger in Jerica Rabič iz priv. lj. šole nem. šol. kuratorija, namesto njuju vstopila Friderika Mikula in Karel Schanda. Kot volonterke so pripuščene: Ljudmila Lederhas na priv. šoli v Lichtenurnu, Ivana Mihelič na lj. šoli v St. Vidu pri Ljubljani, Josipina Mikolič in Marija Brežnik na dekliski ljudski šoli v Rudolfovem, Angela Hafner na deški ljudski šoli v Kranju, Valentina Tepina na ljudski šoli v Trnju. — Naučno ministru je izjemoma dovolilo red. duhovniku Alojziju Kastelcu, da sme prevzeti za šolsko leto 1914-15 in 1915-16 vodstvo na priv. ljudski šoli na Rakovniku. — C. kr. deželni šolski svet je dopustil k brezplačni šolski praksi na petrazrednici v Novem mestu učiteljico Marijo Lončarjevo. — C. kr. deželni šolski svet je odobril, da se suplent na c. kr. realki Franc Jeran in Alfred Lipp zopet nastavita. — Učiteljica Ivana Nagu je prevzela interimist. vodstvo dvorazrednice v Orehovici; učiteljica Angela Trostova pa vodstvo dvorazrednice v Vodcah.

—r— **Na šišenski osemrazredni deški in osemrazredni dekliski ljudski šoli** se je pričelo šolsko leto 1914-15 v ponedeljek, dne 12. t.m. Pouk se vrši v zgornješišenskem šolskem poslopju in v nekaterih zasebnih lokalih v Spodnji Šiški.

—r— **Seja c. kr. deželnega šolskega sveta kranjskega dne 13. oktobra.** Srednješolskih profesorjev je mobiliziranih 45, ljudskošolskih učiteljev 90, nadzornika 2. Nadučitelj Pikel je prestavljen iz Suhorja v Vrbovo. — Denarne premije iz Franc Metelkove ustanove za učitelje na deželi po 80 K 41 vin. dobe nadučitelji, oziroma učitelji: Josip Dolgan, Studeno; Fran Stefančič, Velike Lašče; Pirkovič Ljud., Svibno; Karel Trost, St. Jernej; Karel Perko, Ježica; Mirko Dermelj, Višnja gora; Fran Silvester, Boh. Bistrica; Fran Tratnik, Črni vrh; Viljem Gebauer, Šmihel; Valentin Klemente, Nevlje; Anton Urbančič, Igavas; Atanazij Avser, Novo mesto. — Denarne premije iz imetja svoječasnega društva za grajenje vrtov po 72 K 16 vin. so dobili nadučitelji, oziroma učitelji: Josip Bergant, Turjak; Aleksander Lunaček, St. P. mert; Franc Rojina, Smartno pri Kranju; Ivan Čepon, Polhov gradec; Peter Jocič, Dobrava pri Kropi; Urh Konjar, Motnik. — Na ljubljansko realko sta imenovana suplenta dr. Ivan Hussl in Oskar Gruszecky; na gimnazijo v Kranju pa Josip Rus.

—r— **K brezplačni šolski praksi** je deželni šolski svet pripustil Alojziju Modičevo v Cerknici in Josipo Vodiškovo na III. deški ljudski šoli v Ljubljani.

—r— **Ranjen** je bil na južnem bojišču dne 5. t. m. poročnik profesor B. Baebler iz Idrije. Prestreljeno ima levo stegno. Sedaj se zdravi v »Leonišču« v Ljubljani.

—r— **Jubilej zvestobe.** Dne 12. t. m. je praznovan štiridesetletnico tiskarskega službovanja gospod Anton Sterlekar, tiskarski nadzornik »Učiteljske tiskarne«. — Dne 12. oktobra 1874. je gosp. Sterlekar vstopil v tedanjo Kleinovo tiskarno in ji ostal zvest do današnjega dne, ko je tiskarna last naše organizacije. Ves čas, vseh teh dolgih štirideset let je gosp. Sterlekar služil vztrajno, zvesto in nesebično »črni umetnosti« ter je z velikim interesom in hvalevredno požrtvovalnostjo sodeloval v našem zavodu od skromnega začetka do sedanjega razvoja. Gospodu Sterlekarju ob tem redkem jubileju iskreno čestitamo, želeč mu še obilo zdravih in čvrstih let! Živio!

—r— **V ruskem ujetništvu** se nahaja gospod Makso Dachs, bivši strojnik naše tiskarne. Pisal je iz Kremenčuka, da ga je pomandrala konjenica. Nezavestnega so Rusi pobrali in odvedli s seboj. Sedaj je že zdrav.

Štajerske vesti.

—r— **Ranjen** je bil na bojišču tovariš Henrik Schell, nadučitelj v Zrečah pri Konjicah in poročnik v rezervi. Padel je nanj konj in mu zmečkal levo bedro. Sedaj se zdravi doma v Zrečah.

—r— **Razpisano je** na šestrazredni dekliski šoli v Trbovljah-Vode mesto nadučiteljice. Drugi plačilni razred, prošnje do 10. novembra.

—r— **Pouk na mariborski gimnaziji** se je pričel 22. t. m. Vršil se bo vsak popoldan od 2. do 6. v realnem poslopju, medtem ko bodo imeli realci pouk v istem poslopju vsak popoldan od 8. do 12.

—r— **Dr. Ljudevit Pivko**, profesor na mariborskem moškem učiteljskem, ki biva

sedaj v Dalmaciji kot rezervni poročnik, je brzojavil na svoj dom, da je popolnoma zdrav in krepak. O njem se je namreč pred tedni raznesla govorica, da je izgubil vid. Mnogobrojni prijateljem dr. Pivka bodi ta vesela vest v potešenje.

—r— **Začetek pouka na moškem in ženskem vnanjem učiteljskem v Mariboru** se ni določil. Moško in žensko učiteljske, gimnazijske poslopje, semenišče in deška meščanska šola so še vedno izpremenjena v vojaške bolnišnice.

—r— **Inskripcija na univerzi v Gradcu** traja do 26. oktobra. Do 3. novembra lahko da dekan dovoljenje za naknadno inskripcijo, za poznejši čas pa je treba vložiti prošnjo na akademski senat (1 K kolek.) Prošnje za oproščenje kolegine se morajo vložiti najpozneje do 26. oktobra. Pozneje vložene prošnje ali prošnje, ki niso zadostno dokumentirane, se ne sprejema pod nobenim pogojem.

—r— **Umrl je** v Gradcu vpokojeni profesor Jožef Kronberger, star 75 let. Pred leti je bil profesor na ljubljanskem učiteljskem.

—r— **Na bojišču sta padla** Hugon Stark, rezervni poročnik pešpolka št. 17 in učitelj v deželni gluhošolski v Gradcu, ter Ervin Potočnik, rezervni kadet narednik, sin profesorja Potočnika na celjski gimnaziji.

—r— **Izpred deželnoobrambena sodišča v Gradcu.** Iz Gradca nam poročajo, da so bili izpuščeni na svobodo začetkom oktobra t. l. med drugimi osumljenci tudi še ti štajerski naši tovariši: Jakob Kopic, nadučitelj pri Sv. Lenartu v Slov. goricah; Franc Kranjc, nadučitelj pri v. Barbari v Slov. goricah; Anton Godec, učitelj iz Limbuša, s soprogo. — Podlo obrekovanje je izgrešilo svoj namen — pravica je zmaga!

—r— **Iz Trbovelj.** Učiteljski zbor deške in dekliske šole v Trbovljah pri fari je sklenil na svoji domači konferenci prispevati za »Rdeči križ« 1% svojih mesečnih plač za vojne. Za oktober se je poslalo že 18 K 43 vin.

—r— **Krajni šolski svet** je sklenil pripraviti na šoli na Vodah postelje in vso opravilo za 100 ranjencev, ki se bodo tukaj nastanili, če bo sila.

—r— **Novice iz Maribora.** Od mariborskih gimnazijskih profesorjev jih je 12 v vojni. — Pouk na meščanskih šolah se je pričel v četrtek, dne 15. t. m. — Od začetka vojne je prestopilo v mestu k protestantizmu okrog 100 oseb. — Meščanski učitelj Adolf Neubauer, praporščak 27. pešpolka, je prišel v rusko ujetništvo. Sedaj je v kijevski bolnišnici.

—r— **Šolska imenovanja na Štajerskem.** Definitivna učiteljica je postala začasna učiteljica Terezija Cerjakova v Prevorju, definitiven učitelj je postal začasni učitelj Anton Gmajne v Pilštajnu, definitivna učiteljica je postala zač. učiteljica Cecilija Erzenova v Sromljah, def. učitelj v Zetalah je imenovan za def. učitelja in šolskega ravnatelja v Mariji Reki. Učiteljica ročnih del v Novi Cerkvi pri Celju Josipa Kavčičeva je imenovana tudi za učiteljico ročnih del na ljudski šoli v Svetem Duhu. Premeščen je def. uč. Kristijan Petritsch iz Wildona k Sv. Križu, def. učiteljica iz Podove Pavlina Koščeva v Špitalič. Trajno vpokojena je zač. vpokojena učiteljica Josipina Slančeva. Iz Trepine vesi v Laporje je premeščena def. učiteljica Marija Pavličeva. Vpokojena je def. učiteljica Karolina Derčičeva v Kinabergu in učiteljica ročnih del Mar. Bratschitscheva v Celju, ki se ji je izreklo ob vpokojitvi priznanje za njeno dolgoletno uspešno delovanje v šolski službi.

Goriške vesti.

—r— **Na severnem bojišču** je padel dne 26. avgusta t. l. dr. Edvard Dolinšek, c. kr. profesor državne slovenske gimnazije v Gorici. Bodi mu časten spomin!

—r— **Umrl je** v Oseku na Goriškem tov. Josip Franke, nadučitelj v pokoju. Blag mu bodi spomin!

—r— **Sedemdeseta obletnica Gregorčičevega rojstva** je bila dne 15. t. m. — Simon Gregorčič — goriški slavec — je bil rojen na Vrsnem dne 15. oktobra 1844. Istega leta je bil rojen tudi pisatelj Josip Jurčič.

—r— **Odlikovali so se malčki v otroškem vrtcu v Malem domu.** Vse, kar so imeli, so poklonili vojakom, in samo v denarju je bilo med njimi nabranih 12 kron. Pokazali so s tem najlepše, da so vredni sinovi očetov na bojišču.

—r— **Na svobodo sta izpuščena** tovariša nadučitelja Alojzij Urbančič in Ignacij Križman, in sicer brez vsake obsodbe, ker sta bila žrtve le zlobnega obrekovanja. Živela pravica!

—r— **Šolsko vodstvo v Štanjelu** si šteje v prijetno dolžnost javno se zahva-

liti čislane županstvu v Štanjelu za prejetih 40 (štirideset) kron za nakup potrebnih učil siromašnim otrokom tukajšnje šole. — Šolski voditelj: A. Rojc.

—r— **V Kapucinski ulici v Gorici** so dne 13. t. m. otvorili slovenski otroški vrtec.

—r— **Iz Komna** poročajo: Naša vrla učiteljica Ema Ingerlova je nabrala za ranjene vojake po občini perila in 100 (sto) ovojev ter doposlala vse to dne 20. sept. t. l. na c. kr. garnizijsko bolnišnico v Ljubljano. Zabor je bil 30 kg težak in je vseboval umestne potrebščine. — Dne 8. oktobra t. l. je nadalje odposlala ista učiteljica na ces. kr. garnizijsko bolnišnico v Gorico zopet zabor perila in 200 (dvesto) ovojev. Ta zabor je tehtal 31 kg. V obeh zabojih se je nahajalo približno 20 kg šarpije, ki so jo napravile marljive učenke tukajšnje ljudske šole iz nabranega starega platnena perila. — Omeniti moram še, da se tudi druge občine žurijo za tako plemenito delovanje. Na Volčjem gradu so po iniciativi tamošnje učiteljice-voditeljice Olge Peternelevo napravile marljive šolske deklice 6 kg težak zabor šarpije, ki se je odposlal vojaški bolnišnici v Gorico. To delo je vodila marljiva učiteljica ročnih del, gospa Leopolda Žigonova. Taki in enaki izdelki se bodo izdelovali tudi v bodoče.

—r— **Pred c. kr. izpraševalno komisijo za deške ljudske in meščanske šole v Gorici** se prično prihodnji izpiti za učno usposobljenost v ponedeljek, dne 9. novembra t. l. — Pravilno opremljene prošnje je vložiti predpisanim potom v takem roku, da bodo v rokah ravnateljstva najkasneje do 31. oktobra t. l.

Tržaške vesti.

—r— **Patriotična slavnost Ciril-Metodeve šolske mladine** se je vršila v veliki dvorani »Narodnega doma« ob ogromni udeležbi iz vseh slojev našega prebivalstva. Prireditve so počastili: Njegova Jasnost g. namestnik princ Hohenlohe in gospa soproga princezinja Zofija Hohenlohe, ki jo je pozdravila učenka VII. razr. Bakova ter ji izročila šopek cvetic; potem namestništveni podpredsednik g. grof Attems, zastopnik »Rdečega križa« c. kr. sodni svetnik Minio, g. deželni šolski nadzornik Matejčič, državna poslanca gg. dr. Gregorin in dr. Rybač, deželna poslanca gg. dr. Wilfan in dr. Slavik, policijski nadsvetnik Vračko z rodovino, član glavnega vodstva Družbe sv. Cirila in Metoda g. dr. Abram in več drugih dobrotnikov slovenske mladine. Bilo je častno zastopano tud naše uradništvo, državno in zasebno. Končno naj omenimo njega, ki nam je vsekdar v zvesto oporo — našega delavstva. Dasi je bila ura neugodna in morajo ti ljudje prebiti težke čase: prišli so vendar naši možje, fantje in dekleta v velikem številu. Niti omenjati pa ni treba, da je kar mrgolelo šolske mladine. — Glede izvršitve same smemo biti v visoki meri zadovoljni. Posamezne točke so se izvrševale z veliko preciznostjo, otroci so nastopali jako samozavestno, na čemer gre hvala našemu učitelstvu, predvsem pa pevovodji tovarišu Karlu Mahkoti, dalje tovarišema Engelmanu in Dimniku. Jako ganljiv prizor je bila zaključna slika: »Živi svetli cesar naš!« s simboličnim ponienom: Tržaški Slovenci prisegajo pod tržaško in slovensko zastavo zvestobo habsburški dinastiji. Genotje je zavladovalo po dvorani, ko so otroci skladno peli: »Živi svetli cesar naš!«, dočim so s cesarsko pesmijo pozdravili g. namestnika in soprogo ob vstopu v ložo. Visoki gostje posebno še gospod namestnik in soproga, so opetovano izražali svoje zadovoljstvo in priznanje na vsej tej patriotski prireditvi. Materialni uspeh je bil jako povoljen. Dasi je bila vstopnina jako nizka, je bilo dohodka 631 K 26 vin. Od te vsote odpade le mal znesek v pokritje stroškov, k čemur je g. namestnik prispeval z zneskom 100 K. Tako se je slovensko tržaško občinstvo potom svoje šolske mladine častno odzvalo svoji patriotski dolžnosti.

—r— **Telovadba šolskega naraščaja telovadnega društva »Sokol« v Rojanu** se vrši za deklice ob sredah in sobotah od 2:30 do 3:30 popoldne za dečke ob sredah in sobotah od 4. do 5. popoldne.

—r— **Kako je s slovensko deco v Trstu?** Iz prijateljevega pisma posnemamo: »Obe prireditvi C. M. šol sta se obnesli sijajno. Prva priredba je nesla 644 K 86 vin., druga 346 K 43 v. Čisti dobiček obeh — 880 K 86 v — se razdeli 440 kron 43 vin. za »Rdeči križ«, 440 K 43 vin. za šolske potrebščine v prvi vrsti onih otrok, katerih očetje so vpoklicani. Letos je toliko uboštva, da bomo še ta precej velik znesek težko, težko delili, ker je preveč rok dvignjenih k prošnjam. Niti zvezkov — niti knjig. Doma skrb in beda — v takem razpoloženju se uče v sedanjem tež-